

Dr hab. Grzegorz Wieczorek

Gdańsk, 19.11.2021

**Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki
w Gdańsku**

Dziedzina: sztuki muzyczne

Dyscyplina artystyczna: instrumentalistyka

ZLECENIODAWCA RECENZJI

Akademia Muzyczna im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie, pismo z dnia 20 września 2021 roku, zlecenie podjęte w związku z decyzją Rady do Spraw Dyscypliny – Sztuki Muzyczne Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie, na podstawie art. 221 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2021 r. poz. 478), § 8 ust. 1 oraz § 10 ust. 2 Regulaminu przeprowadzania postępowań w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie, a także uchwały Nr 31/2020 Senatu Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie z dnia 26 września 2019 r. , oraz pisma Rady Doskonałości Naukowej Nr Z8.4000.10.2021.3.KK z dnia 31 maja 2021 r. powołującej komisję habilitacyjną do przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka, dla Pani dr Barbary Borowicz.

Do nadesłanego mi pisma z Akademii Muzycznej w Krakowie, informującego o powołaniu mnie w skład Komisji Habilitacyjnej i wyznaczeniu recenzentem do oceny osiągnięć Pani dr Barbary Borowicz, została dołączona dokumentacja w formie elektronicznej.

PODSTAWOWE DANE O HABILITANTCE

Pani dr Barbara Borowicz urodziła się . 8.07.2014 ukończyła studia i otrzymała dyplom magistra sztuki z wynikiem bardzo dobrym z wyróżnieniem w Akademii Muzycznej w Krakowie, kierunek: Instrumentalistyka, specjalność: gra na klarnecie w klasie profesora Andrzeja Godka. Habilitantka pogłębiała swoją wiedzę i doskonaliła umiejętności w czasie studiów podyplomowych na Universität für Musik und darstellende Kunst w Wiedniu, klasa kameralistyki profesora Gottfrieda Pokornego oraz w Accademia Nazionale di Santa Cecilia w Rzymie w klasie klarnetu profesora Alessandro Carbonare.

Pani Barbara Borowicz w 2017 roku uzyskała stopień doktora sztuki muzyczne w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka, nadany uchwałą Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Krakowie na podstawie przedstawionej rozprawy doktorskiej pt. *„Harlekin” na klarnet solo Karlheinz Stockhausena. Interferencja sztuk w utworze – problematyka wykonawcza i interpretacyjna.*

Habilitantka w latach 2013 do 2014 odbyła staż asystencki w klasie klarnetu prof. Andrzeja Godka w Katedrze Instrumentów Dętych Drewnianych i Akordeonu na Wydziale Instrumentalnym w Akademii Muzycznej w Krakowie, następnie w latach 2014 – 2019 została zatrudniona jako asystent w Katedrze Instrumentów Dętych Drewnianych i Akordeonu w klasie prof. Andrzeja Godka na Wydziale Instrumentalnym w Akademii Muzycznej w Krakowie w wymiarze ½ etatu. Obecnie Pani dr Barbara Borowicz jest asystentką w Katedrze Instrumentów Dętych Drewnianych i Akordeonu (w klasie prof. Andrzeja Godka) na Wydziale Instrumentalnym w Akademii Muzycznej w Krakowie w pełnym wymiarze czasu pracy.

OCENA DZIEŁA WSKAZANEGO PRZEZ DOKTORANTKĘ JAKO NAJWAŻNIEJSZE OSIĄGNIĘCIE ARTYSTYCZNE

Pani dr Barbara Borowicz za swoje najważniejsze osiągnięcie artystyczne wskazała płytę CD:
Witold Friemann – Works for clarinet and piano

Wykonawcy:

Barbara Borowicz – klarnet

Marek Szlezer – fortepian

Kompozytor – tytuły utworów – czas trwania:

Witold Friemann – *Zmierzch jesienny op. 335* (1970) na klarnet i fortepian [2:46]

Witold Friemann – *Quasi una Sonata op. 144* (1949) na klarnet i fortepian

Allegro energico ed agitato [4:05]

Adagio ma non troppo [3:45]

Polski taniec ludowy [2:18]

Witold Friemann – *4 utwory op. 170* (1952/1953) na klarnet i fortepian

Mazurek [2:32]

Krakowiak [1:55]

Mazurek [2:04]

Polonez [3:08]

Witold Friemann – *Sonata nr 2 op. 219* (1959) na klarnet i fortepian

Allegro moderato [3:16]

Andante [4:30]

Finale: Allegro giocoso [2:25]

Witold Friemann – *Suita op. 171* (1952) na klarnet i fortepian

Trojak [3:25]

Dumka mazowiecka [2:31]

Kujawiak [2:10]

Marsz góralski [1:54]

Witold Friemann – *Sonata nr 3 op. 222 Romantica* (1959) na klarnet i fortepian

Moderato [4:51]

Notturmo: Andantino [2:33]

Finale: Allegro [3:04]

całkowity czas: 54:16

(CD) numer katalogowy: DUX1529, rok wydania: 2019, wydawnictwo: DUX Recording Producers

Nagranie zrealizowano w sali koncertowej Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia im. K. Komedy w Lubaczowie, na przełomie roku 2018/2019.

Reżyseria nagrania, montaż, mastering – Marcin Guz

Redakcja – Barbara Borowicz

Tłumaczenia – Małgorzata Szwed

Projekt graficzny, skład – Lesław Sowiński

Zdjęcia artystów – Marek Szybalski

Zapomniane kompozycje Witolda Friemanna zarejestrowane na płycie CD zostały odnalezione i przywrócone polskiej i światowej kulturze muzycznej dzięki pracy habilitantki. Jej zainteresowanie polską muzyką klarnetową i praca badawcza, polegająca na poszukiwaniach prowadzonych w bibliotekach i zbiorach prywatnych, przyniosły znakomite efekty. Nie bez znaczenia jest fakt, iż muzyka ta istniejąca głównie w postaci rękopisów, została przygotowana przez habilitantkę do druku i dzięki jej staraniom wydana przez oficynę EUFONIUM.

Płyta CD nagrana i wydana przez wydawnictwo DUX jest bardzo dobrze przygotowana pod względem technicznym. Realizator Marcin Guz zadbał o właściwe proporcje pomiędzy partiami klarnetu i fortepianu, co w mojej opinii ma ogromne znaczenie w przypadku kompozycji Friemanna charakteryzujących się gęstą i rozbudowaną fakturą fortepianu. Satysfakcjonująca jest jakość i barwa dźwięku klarnetu i fortepianu. Nagranie brzmi naturalnie, oddając walory dźwiękowe klarnecistki i pianisty bez zbędnych ingerencji i przekształceń ze strony realizatora.

Dr Barbara Borowicz realizuje partię klarnetu z dbałością o szlachetne brzmienie instrumentu. Swobodnie posługuje się różnorodną artykulacją i znakomicie odczytuje wszystkie zmiany agogiczne zawarte w partyturze. Jest artystką dojrzałą i kreatywną. Jej umiejętności techniczne służą realizacji założeń artystycznych i są tylko narzędziem używanym ze smakiem i elegancją (nie są elementem dominującym).

Słuchając nagrania, czasem odnoszę wrażenie, że masywna faktura partii fortepianu w muzyce Friemanna prowokuje habilitantkę do operowania dużym, nasyconym dźwiękiem. Dźwięk ten charakteryzuje się bardzo dobrą jakością, jednak w moim odczuciu brakuje mu czasem zróżnicowania kolorystycznego. Uważam, że nie ma to wpływu na bardzo dobry odbiór całej płyty.

Współpraca habilitantki z pianistą układa się bardzo dobrze. Wspólne prowadzenie narracji muzycznej świadczy o dojrzałości artystycznej i przemyślanym, nieprzypadkowym partnerstwie muzyków. Rola pianisty, Pana Marka Szlezera jest tu nie do przecenienia. Jego twórcza kreacja rozbudowanej i gęstej partii fortepianu ma ogromny wpływ na jakość przedstawionego dzieła.

Dzięki tak znakomitym artystom muzyka Witolda Friemanna nie tylko zostaje ocalona od zapomnienia, ale także zyskuje pełnię blasku, zaskakuje ciekawymi stylizacjami polskiej muzyki ludowej i oryginalnymi rozwiązaniami harmonicznymi.

OCENA OSIĄGNIĘĆ ARTYSTYCZNYCH

Pani Barbara Borowicz w załączonej dokumentacji przedstawia swój bogaty dorobek obejmujący różne formy działalności artystycznej.

Ośmiokrotnie występowała jako solistka z towarzyszeniem orkiestry, w tym cztery razy za granicą. W mojej opinii szczególnie ważne w dorobku habilitantki są koncerty promujące muzykę polską. Wykonanie „Preludiów Tanecznych” Witolda Lutosławskiego na klarnet, orkiestrę smyczkową, harfę, fortepian i perkusję oraz zupełnie zapomnianego „Divertimenta” Tadeusza Paciorkiewicza na klarnet i smyczki wpisuje się w obraz kłarnecistki konsekwentnie podążającej obraną wcześniej drogą artystyczną. Na uznanie zasługują wspólne występy dr Barbary Borowicz z profesorem Andrzejem Godkiem.

Dr Barbara Borowicz w dokumentacji przedstawia 69 recitali solowych i koncertów kameralnych, w tym 23 zagraniczne. Ważna jest tu różnorodność składu wykonawczego oraz bogactwo stylów i gatunków muzycznych. Habilitantka może pochwalić się 15 prawykonaniami, a 7 z nich to premiery na festiwalach zagranicznych. Za szczególnie interesujące i cenne recitale solowe i koncerty kameralne uważam:

- Recital w ramach Międzynarodowego Festiwalu Klarinetowego *Prague Clarinet Days* w Gallery of HAMU – Music and Dance Faculty of the Academy of Performing Arts in Prague
- Koncerty z Oktetem klarinetowym Akademii Muzycznej w Krakowie, recital z perkusistą Bartoszem Sałdanem w ramach Międzynarodowy Kongres Klarinetowy ClarinetFest 2018 w Ostend (Belgia)
- Recital i koncert z Oktetem klarinetowym Akademii Muzycznej w Krakowie w ramach – 8th European Clarinet Festival – Győr (Węgry)
- Recital z przedstawieniem kompozycji *Harlekin* na klarnet solo Karlheinz Stockhausena w ramach Międzynarodowego Festiwalu Klarinetowego Clarimania 2018
- Recital solowy na Meeting Internacional de Clarinete Marcos Romão dos Reis Jr – Museu de Cerâmica de Sacavém – Loures (Portugalia)
- Recital w ramach – 10. Międzynarodowego Festiwalu Klarinetowego Clarimania 2020, który odbył się w Oratorium Marianum we Wrocławiu w programie: Witold Friemann – *Sonata nr 3 op. 222* na klarnet i fortepian, Witold Friemann – *Sonata nr 2 op. 219 Romantica* na klarnet i fortepian

Miałem okazję osobiście wysłuchać i obejrzeć prezentację utworu *Harlekin* w wykonaniu Pani Borowicz na Międzynarodowym Festiwalu Clarimania 2018 we Wrocławiu. Była to kreacja artystyczna na wysokim poziomie, z partią klarnetu wykonywaną z pamięci, bardzo skomplikowanymi elementami pantomimy teatru instrumentalnego i zmiennym układem oświetlenia scenicznego.

Z wielką przyjemnością wysłuchałem także recitalu z muzyką Witolda Friemanna podczas dziesiątej edycji festiwalu Clarimania w 2020 roku. Habilitantka zaprezentowała się tu jako artystka świetnie przygotowana, opanowana, bardzo kreatywna i profesjonalna.

Dr Barbara Borowicz posiada także w swoim dorobku artystycznym trzy płyty CD, które powstały po nadaniu jej stopnia doktora.

OCENA OSIĄGNIĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Bardzo wysoko oceniam działalność dydaktyczną Pani Borowicz. Jako asystentka prowadzi samodzielnie jedną studentkę w klasie klarnetu, sześciu studentów dzieli z prof. Andrzejem Godkiem oraz kształci studentów w klasie kameralistyki. Habilitantka ma na swoim koncie 24 nagrody i wyróżnienia zdobyte przez studentów na konkursach, w tym aż 17 nagród zagranicznych. Spośród nich chciałbym zwrócić uwagę na nagrody studentów Olecha Malovichko i Mateusza Woźniaka. Sukcesy na konkursach w Wiedniu, Brukseli czy Genewie świadczą o poziomie ich przygotowania i umiejętnościach, które posiadają między innymi dzięki pracy Barbary Borowicz.

Działalność aktywująca studentów w ramach koła naukowego, którego opiekunem jest habilitantka, przynosi wymierne efekty w kształceniu muzyków - instrumentalistów. Pomysły dr Barbary Borowicz, takie jak warsztaty z Techniki Alexandra, jogi, a także odnalezienia się w biznesie muzycznym uzupełniają i wzbogacają ofertę dydaktyczną uczelni i z pewnością wpływają na poziom całej klasy klarnetu. Pani Borowicz jest także inicjatorką i opiekunem oktetu klarnetowego, w którego skład wchodzi studenci prowadzeni wspólnie z profesorem Andrzejem Godkiem. Zespół występował między innymi podczas Międzynarodowego Kongresu Klarnetowego ClarinetFest w Ostendzie (Belgia 2018), 8th European Clarinet Festival w Győr (Węgry 2018) czy 2nd Gran Canaria International Clarinet Festival w Arinadze (Hiszpania 2019). Działania takie niewątpliwie integrują klasę i dają studentom wiele radości, szczególnie w czasie wspólnych wyjazdów koncertowych.

Ogromne zaangażowanie habilitantki w pracę pedagogiczną, jej umiejętności i wiedza merytoryczna w tym zakresie są już doceniane poza murami macierzystej uczelni. Dr Barbara Borowicz była zapraszana jako wykładowca 18 kursów mistrzowski i warsztatów klarnetowych w Polsce i za granicą. Aktywnie działa w ramach programu Erasmus+ Teaching Staff Mobility, uczestnicząc w wymianach pedagogów pomiędzy uczelniami.

Barbara Borowicz coraz częściej jest zapraszana jako jurorka konkursów klarnetowych takich jak Międzynarodowy Konkurs Klarnetowy Silverstein Global Clarinet Contest (online), 17th International Music Competition „Paolo Barrasso” (Włochy), 2nd Gran Canaria International Clarinet Festival (Hiszpania), 1st International Clarinet Competition „Guy Deplus” (Hiszpania).

OCENA DZIAŁALNOŚCI NAUKOWEJ, ORGANIZACYJNEJ I POPULARYZATORSKIEJ

W przypadku dr Barbary Borowicz działalność naukowa, organizacyjna i popularyzatorska jest bardzo ważnym elementem w jej dotychczasowej aktywności zawodowej. W mojej ocenie, habilitantka zasługuje na szczególne uznanie, a ilość konferencji naukowych, w których brała udział jest niebagatelna. Owocem tak intensywnej działalności są publikacje nutowe oraz publikacje artykułów i relacji z konferencji naukowych. Bardzo wysoko oceniam konsekwencję habilitantki w promowaniu muzyki polskiej. Zdobywanie grantów i dotacji na działania takie jak projekt „Polskie Muzyczki” (jest to cykl filmów edukacyjnych zamieszczonych w serwisie YouTube, którego ideą jest promocja kompozytorów polskich i muzyki klasycznej) stanowi szczególny wkład w rozwój kultury polskiej.

Barbara Borowicz jest zaangażowana w organizację wielu wydarzeń w swojej macierzystej uczelni. Należą do nich lekcje mistrzowskie dla studentów prowadzone przez znanych artystów zagranicznych, zapraszanych przez habilitantkę.

Podkreślić należy również, że Pani Barbara Borowicz jest pomysłodawczynią i organizatorką Międzynarodowych Konferencji Klarinetowych, które corocznie skupiają najlepszych instrumentalistów i pedagogów z całego świata.

KONKLUZJA

Biorąc pod uwagę wszystkie opisane wcześniej elementy aktywności dr Barbary Borowicz uważam, że jest ona dojrzałą, samodzielną i świadomą artystką, bardzo kreatywnym i wciąż rozwijającym się pedagogiem, świetną organizatorką oraz osobą z niezwykle konsekwencją promującą muzykę polską. Bogaty dorobek we wszystkich tych obszarach działalności habilitantki ma bez wątpienia istotny wkład w rozwój prezentowanej dyscypliny. Cieszy fakt, że rozwój kariery artystycznej i naukowej Pani Borowicz nie spowodował zmniejszenia jej zaangażowania w pracę dydaktyczną. Przeciwnie, habilitantka znajduje czas na działania, które nie należą do jej obowiązków i pomaga swoim podopiecznym w przygotowaniach do pracy w zawodzie artysty muzyka.

Niniejszym stwierdzam, że Pani dr Barbara Borowicz spełnia wymagania art. 219 ust. 1 punkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2021 r. poz. 478, z późn. zm).

Gregor Wienisch